

Vassdrag og vassdragstiltak

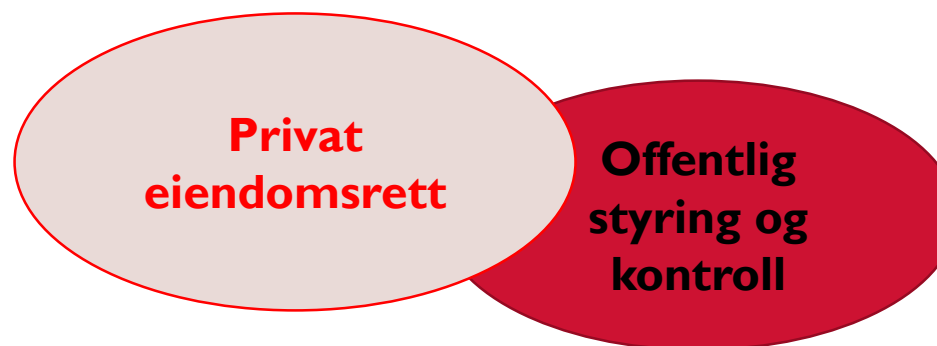
Fylkesmannen i Oppland

Utgangspunktet for grunneiers rådighet

Fylkesmannen i Oppland

- Eier grunnen under vassdraget
- Vannet er en felles ressurs - ikke underlagt privat eiendomsrett
- Eier ikke livet i vannet, men rett til den utnyttelse som loven åpner for.
- Eks:
 - Fisk
 - Vilt
 - Grus

Allmenne interesser

- Må hensyntas ved alle tiltak i og langs vassdrag

Hva er allmenne interesser i og langs vassdrag

Fylkesmannen i Oppland

- Miljøinteresser både i og langs vassdraget
 - Plante- og dyreliv i og langs vassdrag – særlig rødlistearter og -naturtyper
- Vassdragstekniske forhold – påvirke vannføring
- Sikkerhet – flomforhold, erosjonsfare
- Hensyn til interesser i tilknytning til vassdraget
 - Friluftsliv, bruk av båt, bading
 - Kultur/kulturminne
 - Landskap og jordvern
 - Vitenskap

Hva er private interesser

Fylkesmannen i Oppland

- Vannforsyning
- Eiendomsforhold
- Rett til utnytting av grus
- Fiskerett

Aktsomhetsplikten

Fylkesmannen i Oppland

- Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe
- For allmenne og private interesser
- Avveining skade/ulempe og kostnad

Gjelder
ALLE

Å være aktsom - eksempel

- Nydyrkingssak
- Vassdrag innenfor eller umiddelbart nærhet
- Bebyggelse eller infrastruktur nedstrøm
- Relevant å vurdere feks:
 - Endring i avrenning/løsmasser
 - Arealets størrelse i forhold til hele nedbørfeltet
 - Hellingsforhold
 - Aktsomhetskart
 - Kjente utfordringer
 - Miljøverdier
- Opptrer aktsomt dersom for eksempel:
Ivaretar en art, ved behov opparbeider steinsatte grøfter, unngår lukkinger, oppdimensjonerer stikkrenner med mer
- Kommunen godkjenner

Fylkesmannen i Oppland

Ikke påføre tredje part økt fare!!

Foto: Naturvernforbundet

Fylkesmannen i Oppland

Graving i vannstrengen: 15. juni – 15. september

Kantvegetasjon

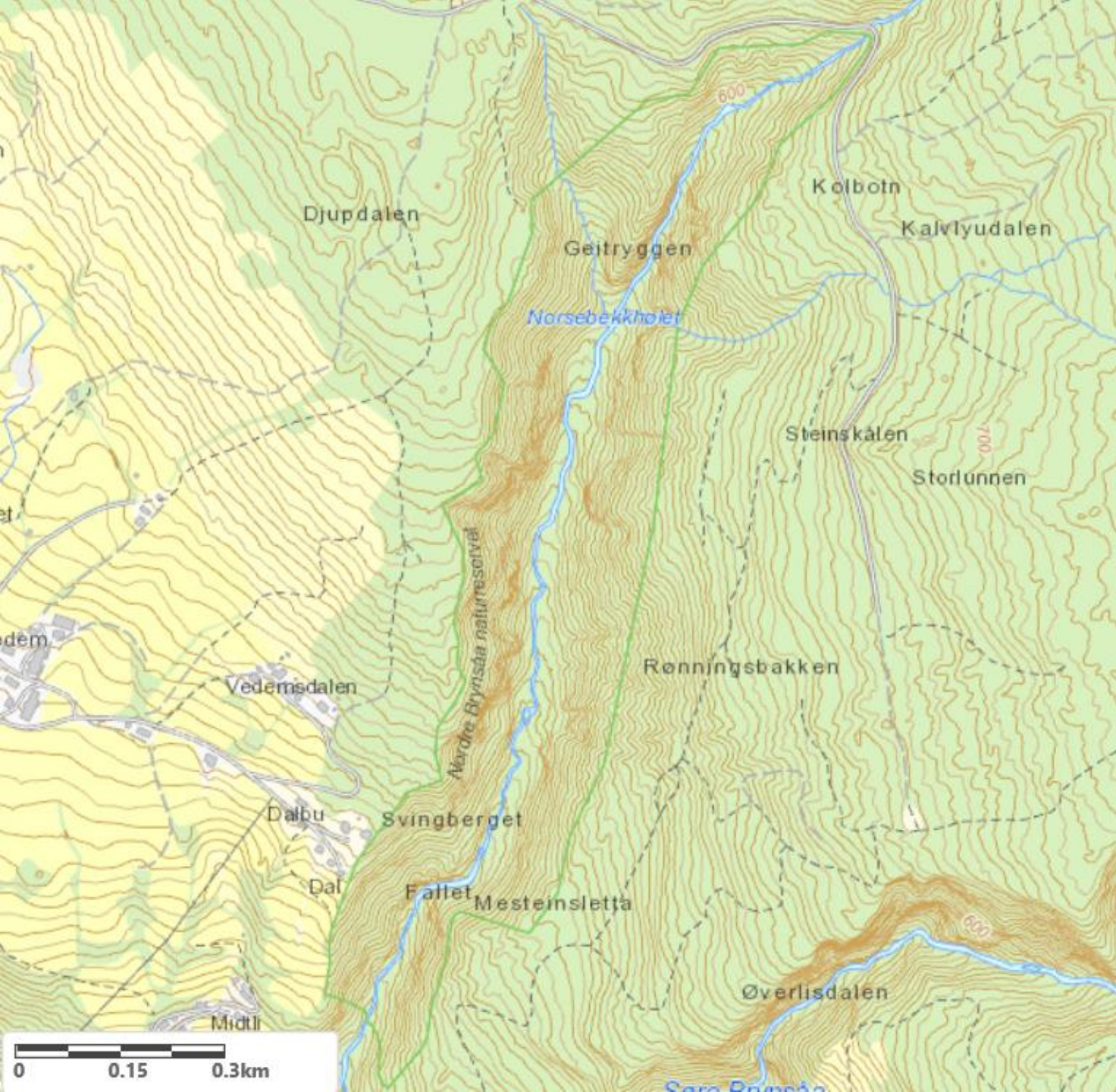
Skal være et naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag.

Kommunen kan bestemme bredden på vegetasjonsbeltet

Fylkesmannen kan gi fritak fra kravet

Reaksjon - overtredelsesgebyr

Straffereaksjoner - anmeldelse

Infiltrasjon og håndtering av overvann – effekter av tiltak

- Nedbøren skal få avløp gjennom infiltrasjon i grunnen
- Overvann og avrenning til bekk - flomveger
- Tiltak - økt og endret avrenning?
- Forebygge flom og erosjon

Ansvar for egen eiendom

- Grunneier ansvar for å sikre egen eiendom
- Bedre og billigere å forebygge enn å reparere

Fylkesmannen i Oppland

Pengene renner inn etter nedbørsrekorder

For ekteparet Ingeborg og Audun Nesse førte fjorårets ekstremvær til en endevendt hage. 2017 var derimot et gullår for dem som driver med drenering.

Daglig leder i Velholdt Park og Hage AS, Dag Inge Odland, i full sving med vannfjerning i hagen til ekteparet Ingeborg og Audun Nesse i Sandnes.

FOTO: ARILD ESKELAND / NRK

Magne Frafjord
Journalist

Tuva Skei Tønset
Journalist

Oppdatert 09.01.2018, kl. 19:30

Vannressursloven og lov om laks- og innlandsfisk - samordning

Fylkesmannen i Oppland

- Plan og bygningsloven, Naturmangfold, Forurensing, vannressurslov, kulturminneloven, laks- og innlandsfiskloven – lovavklaring tiltak
- Sivilbeskyttelseslovverket – kommunalt ansvar
- Naboloven – privatrettslige forhold
- Naturskadeloven – erstatning etter naturhendelser

Tiltak i vassdrag – ulike tiltak og ulike avklaringer etter lovverket

Fylkesmannen i Oppland

- Samordning mellom ulike lovverk
- Klart ikke konsesjonspliktige/trenger ikke tillatelse:
 - Ingen nevneverdige skader eller fare for det (allmenne interesser)
- Avklare behov for konsesjonsplikt/tillatelse på forhånd
 - Skisse av planer til kommunen for vurdering etter loven
 - Kommunen sjekker ut planen etter sitt lovverk/planer
 - Kommunen oversender andre myndigheter for avklaring hvis tiltaket ikke er i konflikt med kommunens ansvarsområder og kommunen sier ja
- Avklare konsesjonsplikt gjennom egen søknad/vurdering etter vannressursloven
 - Virkninger av tiltaket bør ikke være så store at de havner her....

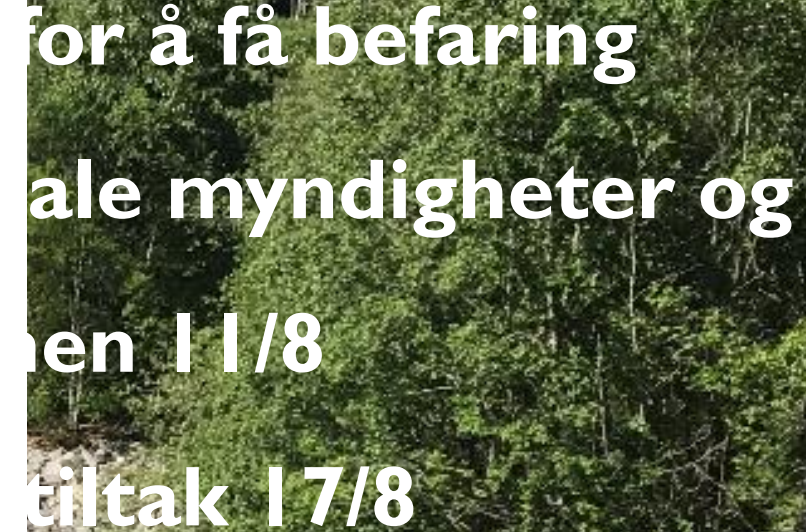
Hvordan lage planer for tiltak

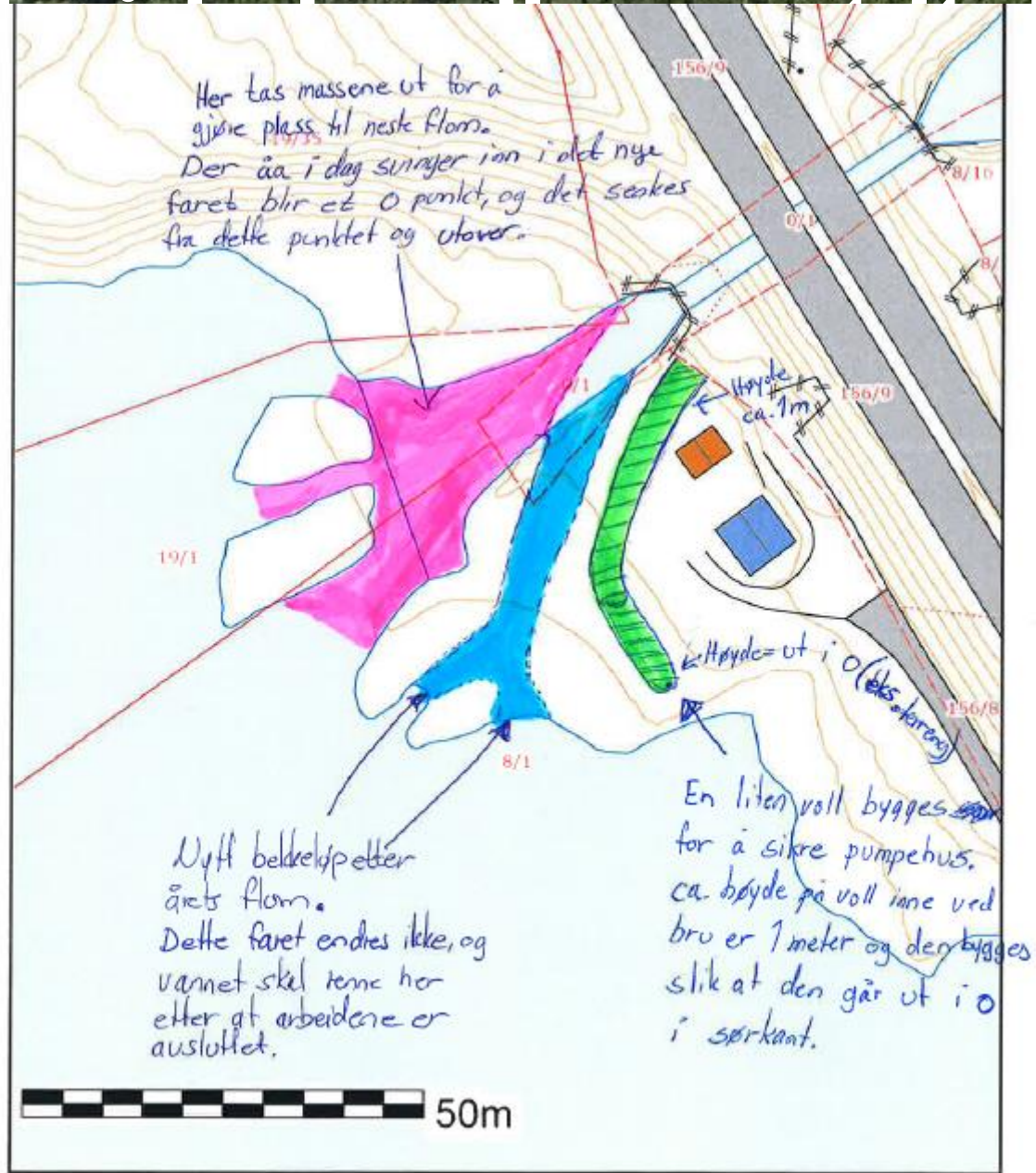

Fylkesmannen i Oppland

- Hensikt med tiltaket
- Gode karthenvisninger
- Gode skisser av hva en planlegger og hvor det planlegges
- God beskrivelse av stedet tiltaket skal gjennomføres
- Konsekvenser av tiltaket

Bank i Øyer i 2017

-
- for å få befaring
 ale myndigheter og
 en 11/8
 tiltak 17/8

Ulike tiltak i og langs vassdrag - eksempler

- Bekkelukking
- Bekkeåpning
- Omlegging av bekkeløp
- Gjenoppretting
- Masseuttak
- Erosjonssikring
- Biotoptiltak

Fylkesmannen i Oppland

Bekkelukkinger

Fylkesmannen i Oppland

- Bekkelukkinger frarådes
- Både av hensyn til flom og miljø
- Konsesjonsplikt?
- Krav – kulverter/bruer

Rogndalsbekken, Ullensaker.
Foto: NVE

Bekkeåpning

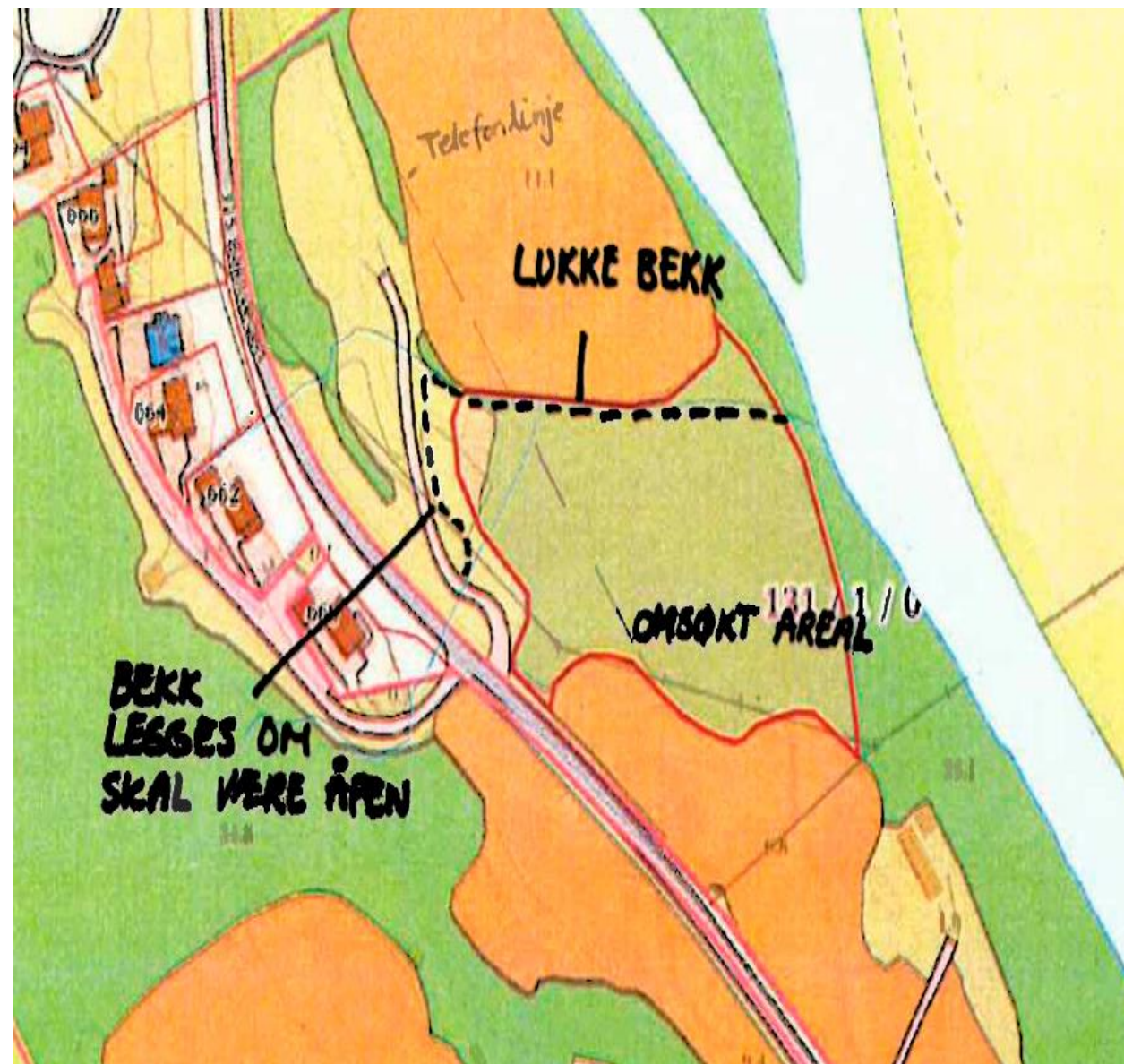

Fylkesmannen i Oppland

- Positivt – flom og miljø
- Må ivareta tilstrekkelig volum til flomvann, erosjonssikring/stabilitet og miljøhensyn
- Kantvegetasjon
- Ikke øke flomfaren for omkringliggende areal (tredje part)

Omlegging av bekkeløp

- Utfordrende
- Hensyn som må vurderes
 - Virkninger i vassdraget – konsesjon?
 - Hva slags verdier har du i utgangspunktet? Hva slags nytt løp lager du?
 - Naturlig og vassdragsteknisk god løsning
 - Tilfredsstillende sikkerhet når det gjelder flom og erosjon? Kan tredjepart bli berørt negativt (økt flom- eller erosjonsfare)?
 - Hvor stor er vannføringen og vannhastigheten?

Grunneiers mulighet til gjenoppretting

- Rensk av bekk, gjenoppretting av bekkeløp
- Mulighet for bruk av fremmed grunn
- Mulighet, men ikke plikt
- Begrensning – skade eller ulempe for allmenne interesser

Masseuttak

- Uttak av masse fra vassdraget
- Konsekvenser – skade eller ulempe?

Fylkesmannen i Oppland

Erosjonssikring

Fylkesmannen i Oppland

Forebygging av fare/skade ved flom – noen generelle råd

Fylkesmannen i Oppland

- Gi vassdraget nok plass !
 - Vurder byggegrense mot vassdrag
- Ikke lukke - vurder heller å gjenåpne bekker
- Ha oversikt over lavpunkter i terrenget
- Hold kummer, kulverter, stikkrenner etc. åpne
- Ha oversikt over og planlegg for alternative flomvannveier – hvor vil vannet gå hvis....
- Planlegg for et klima i forventet endring (år 2100) – 20-40% endring i vannføring + styrtregn
- Vær oppmerksom på erosjonsfare
- Ha gode tilsyns- og beredskapsordninger – vær føre var
- Samarbeid om tiltak, skjøtsel og vedlikehold i og langs vassdraget

Er du i tvil? Ta kontakt!

Fylkesmannen i Oppland

